

Már 17 éve nincs közöttük a tanár úr, de mondhatnám azt is, hogy távozott a műfordító, zeneszerző, költő. Az utolsó polihisztorok egyike volt, olyan fantasztikus személyiség, aki a baranyai németiség kultúráját kutatta, bár maga nem tartozott sohasem ehhez a kisebbséghez. Ha származását tekintve nem is, de személyes kapcsolatai és kutatásai révén nagyon is hozzájuk tartozott.

- Beszélgetőtársam Kalász Gyula nyugalmazott igazgatóhelyettes, a Pécsi Madrigálkórus karnagya. Hogyan emlékszik Vargha Károly ifjúkorára, honnan indult ő?
- Szentlászlóról származott, egy baranyai sváb faluból, a szülei pedagógusként ott tanítottak. A németiséggel és a kultúrájukkal való találkozás tehát a kezdetektől adott volt. A Püspöki Tanítóképző Intézetbe járt, ahol Kutor Ferenc volt az egyik tanára, így nem csoda, hogy közel került egy másik, az életét nagyban meghatározó varázslathoz, a muzsika világához. Amúgy akkoriban a tanítók kántori képesítést is szereztek, aminek természetesen vonzata volt a zenei képzettség, a hangszeres és kórusmuzsika ismerete. Ezt a képességét hasznosítja később, amikor Baján a gimnáziumban immár tanít és kórust is vezet.
- Később külföldön folytatja tanulmányait, pontosan hol?
- Berlinben állami ösztöndíjjal az egyetem népzenei tanszékén összehasonlító népzenei kutatással foglalkozott. A magyarországi németek népdalainak gyűjtése politikai cselekedetnek számított, nem kis veszélyt vállalt ezzel Vargha. Az ötvenes években a németiség a hatalom célkeresztjébe került, sok családot megbélyegeztek, kitelepítettek pusztán német származása miatt. A népzenei gyűjtés ebben a légkörben felért a politikai ellenállással.
- Mégis Pécsen az ő nevéhez fűződik a német tanszék megalapítása a pedagógiai főiskolán.
- Talán nem véletlen, hogy ez éppen 1956-ban válik lehetővé, természetesen az első tanszékvezető is Vargha Károly volt. A főiskolai évek alatt dr. Rónai Bélával és Muszty Lászlóval különösen jó munkakapcsolatot alakított ki a tanszéken. A Rejtett kincsek nyomában című mondagyűjteményt hármasan adták ki. Ebben a kötetben baranyai népmondákat gyűjtöttek össze. Később Vargha "Földalatti birodalom" címen, a megyében élő bányászok mondáit kötötte csokorba.
- Jeles dalgyűjtő, szövegíró és zeneszerző is volt Vargha.

Vargha Károlyra emlékezünk

Írta: Bereczki Lajos

- A német dalkultúra gyűjtésében is kiemelkedő eredményeket ért el. Két kötetben jelent meg gyűjtőmunkájának eredménye. Itt kell megjegyezni, hogy kiváló nyelvész is volt. Sok műfordítása közül kiemelném madrigál szövegeit - közel ötven ilyen remeket alkotott. Kodály, Bárdos, Halmos zenéire írt szöveget, illetve volt olyan verse, melyet a neves szerzők zenésítettek meg. Legismertebb szerzeménye Szent Lászlóhoz írt két műve, mellyel nagy elismertséget szerzett magának.
- Hogyan lehetne pár mondatban összefoglalni Vargha hitvallását?
- Egész életében fáklyavivő volt és tanítványait is mindig ezzel az elvárással bocsátotta útnak. A német kultúra továbbvivőinek és letéteményeseinek szerette volna látni a diákjait, és szerencsére nagyon sokan ezen az úton haladnak életük során, így a mester tanítása halála után is tovább él.